

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax. 077 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W I PÓŁROCZU 2008 ROKU**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	UWAGI WSTĘPNE.....	2
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	2
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA	2
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA	2
2.	ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	2
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	2
2.2.	BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	2
	<i>Bezrobocie wśród absolwentów</i>	<i>2</i>
2.3.	UDZIAŁ KOBIEC WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	2
2.4.	ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	2
2.5.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW.....	2
	<i>Napływ bezrobotnych absolwentów</i>	<i>2</i>
3.	ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	2
4.	ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	2
4.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	2
4.2.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH DEFICYTOWYCH	2
4.3.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	2
4.4.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH NADWYŻKOWYCH.....	2
5.	WNIOSKI	2

SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.	2
Tabela 2.	Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.....	2
Tabela 3.	Udział kobiet według zawodów	2
Tabela 4.	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2008 roku	2
Tabela 5.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu	2
Tabela 6.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim	2
Tabela 7.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu.....	2
Tabela 8.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.....	2

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania	2
Wykres 2.	Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych	2
Wykres 3.	Napływ bezrobotnych według zawodów	2
Wykres 4.	Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów	2
Wykres 5.	Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD zarejestrowanych w I-półroczu 2008 roku	2

1. UWAGI WSTĘPNE

Dogłębne poznanie mechanizmu funkcjonowania lokalnego rynku pracy wydaje się niezbędne, aby można było skutecznie poprawić ten mechanizm, odpowiednio dostosowując do lokalnych potrzeb politykę rynku pracy. Spadek poziomu bezrobocia notowany w ostatnich latach sprawił, iż w wielu zawodach pracodawcy mają obecnie istotny problem z obsadzeniem wolnych miejsc pracy. Wciąż więc niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy, służąca podejmowaniu skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia. Nieodzowna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie analizę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i mieście Opolu w pierwszym półroczu 2008 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2002 roku, obowiązującej od 1 stycznia 2003 roku (Dz. U. Nr 222, poz. 1868).

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 dużych, 116 średnich oraz 387 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 1 636 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto grupy elementarne czterocyfrowe.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności.

1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – stan na 30.06.2008r.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

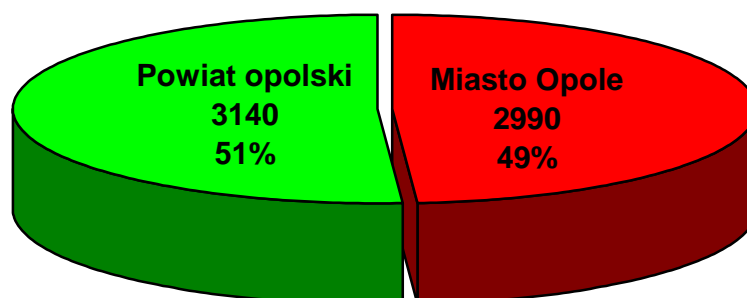
Na koniec czerwca 2008r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowanych było **6 130** osób. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje Wykres 1.

Stopa bezrobocia wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 8,7%,
- dla miasta Opolą – 4,4%.

Dla porównania w województwie opolskim (oraz w kraju) stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 9,6%.

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 30.06.2008r.

2.1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (Tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.

Kod grupy zawodu	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	564	474	1038	16,93 %
0	Żołnierze	3	0	3	0,05 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	34	60	94	1,53 %
2	Specjaliści	223	571	794	12,95 %
3	Technicy i inny średni personel	339	429	768	12,53 %
4	Pracownicy biurowi	123	160	283	4,62 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	486	429	915	14,93 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	104	53	157	2,56 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	890	573	1463	23,87 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	119	63	182	2,97 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	255	178	433	7,06 %
	RAZEM	3140	2990	6130	100 %

Stan na 30.06.2008r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 23,9% ogółu bezrobotnych (1463 osoby). W grupie tej największy udział miały zawody:
 - krawiec (135 osób),
 - ślusarz (116 osób),
 - murarz (96 osób),
 - mechanik samochodów osobowych (84 osoby),
 - cukiernik (49 osób),
 - piekarz (44 osoby),
 - stolarz (40 osób).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób jako drugą pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 16,9% (1038 osób).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są te, zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 14,9%, tj. 915 osób. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
 - sprzedawca (547 osób),
 - kucharz (114 osób),
 - fryzjer (70 osób),
 - kelner (55 osób),
 - bufetowy [barman] (25 osób),
 - pracownik ochrony osób i mienia (18 osób).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „specjalistów” – 12,95% (794 osoby) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące dominujące zawody:
 - ekonomista (244 osoby),
 - pedagog (39 osób),
 - specjalista do spraw marketingu i handlu (26 osób),
 - pielęgniarka (23 osoby),
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „technicy i inny średni personel” – 12,53% (768 osób). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
 - pracownik administracyjny (65 osób),
 - technik budownictwa (61 osób),
 - księgowy (56 osób),
 - technik mechanik (49 osób),
 - technik ekonomista (36 osob).
- Prawie co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 7,06 % bezrobotnych (433 osoby) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
 - sprzątaczką (88 osób),
 - robotnik gospodarczy (88 osób),
 - pomoc kuchenna (34 osoby),
 - robotnik budowlany (29 osób).

2.2. Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w Tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Bez zawodu	1038	754
Sprzedawca	547	490
Ekonomista	244	194
Krawiec	135	130
Ślusarz	116	2
Kucharz	114	105
Murarz	96	3
Sprzątaczką	88	85
Robotnik gospodarczy	88	42
Mechanik samochodów osobowych	84	0
Magazynier	76	28
Pracownik biurowy	70	60
Fryzjer	70	69
Pracownik administracyjny	65	52
Technik budownictwa	61	21
Księgowy [samodzielny]	56	54
Kelner	55	47
Technik mechanik	49	7
Cukiernik	49	45
Piekarz	44	22
Ogrodnik terenów zieleni	43	38
Malarz budowlany	40	5
Stolarz	40	1

Stan na 30.06.2008r.

Bezrobocie wśród absolwentów

Wśród **146 absolwentów** (w tym 108 kobiet) zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 30.06.2008r.) blisko trzecią część stanowiły osoby bez zawodu (44 osoby) z czego blisko 80% stanowiły kobiety. Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód ekonomisty – 6 osób (tylko kobiety). W następnej kolejności można wyróżnić zawody: sprzedawcy, pedagoga, nauczyciela wychowania fizycznego (po 4 osoby), chemika, technika obsługi turystycznej, psychologa i biologa (po 3 osoby) oraz dalsze, nie mające już tak znacznego udziału.

2.3. Udział kobiet według kwalifikacji zawodowych

Wciąż trudnym do rozwiązania problemem jest wysoka liczba kobiet pozostających w ewidencji bezrobotnych. W końcu pierwszego półrocza 2008 roku na 6130 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem było wśród nich **3749 kobiet** co stanowiło **61,2%** ogółu. Znanym jest również fakt, iż istnieją zawody zdominowane przez mężczyzn, jak i te, w których największy udział mają kobiety. Z Tabeli 3 możemy odczytać, iż kobiety stanowią przeważającą większość wśród osób bezrobotnych z zawodem fryzjera, sprzątaczkę, czy księgowego. Najwięcej kobiet posiada jednak zawód sprzedawcy (490 osób), a ich udział do ogółu bezrobotnych z tym zawodem stanowi 90%.

Największym problemem pozostaje liczna grupa kobiet bez żadnego zawodu. Odsetek ten wśród kobiet jest wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 73%.

Tabela 3. Udział kobiet według zawodów

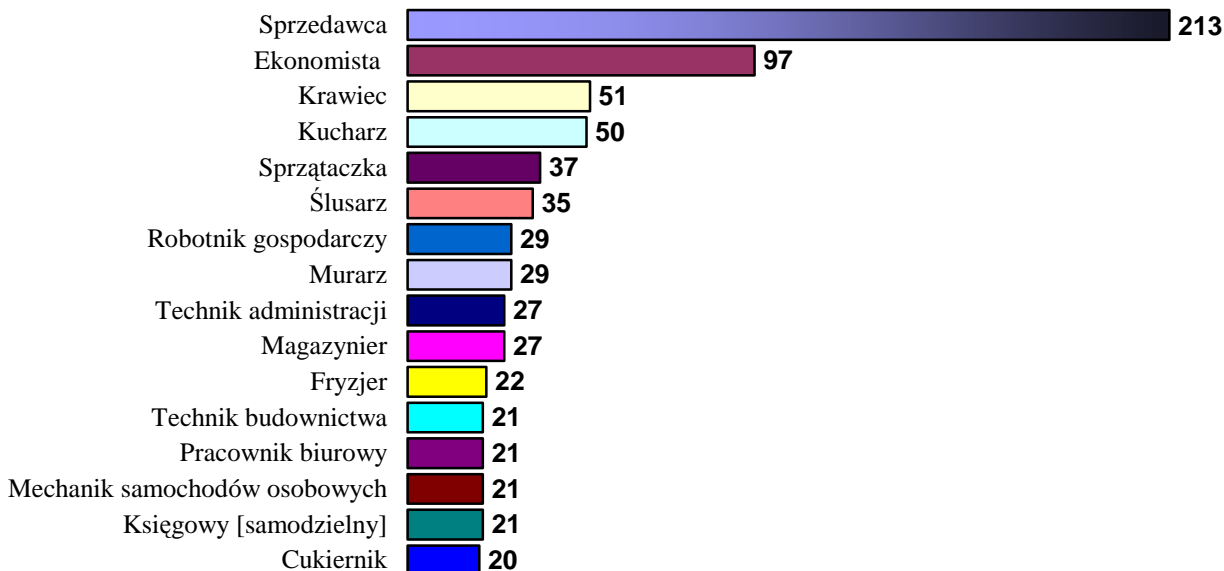
Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet
	ogółem	kobiety	
Fryzjer	70	69	99 %
Sprzątaczkę	88	85	97 %
Księgowy [samodzielny]	56	54	96 %
Krawiec	135	130	96 %
Kucharz	114	105	92 %
Sprzedawca	547	490	90 %
Pracownik biurowy	70	60	86 %
Pracownik administracyjny	65	52	80 %
Ekonomista	244	194	80 %
Bez zawodu	1038	754	73 %
Ogółem	6130	3749	61 %

Stan na 30.06.2008r.

2.4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Wśród bezrobotnych było **796 osób** zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy z terenu miasta Opola oraz **841 osób** z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 30.06.2008r.). Łącznie grupa ta stanowiła liczbę **1637 osób** (26,7% wobec ogółu). Należy więc baczej przyrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwałe bezrobotnych

Stan na 30.06.2008r.

Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód sprzedawcy, gdyż aż 213 osób legitymujących się tym zawodem pozostaje w rejestrze Urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 91%.

Ekonomiści byli drugą co do wielkości grupą zawodową wśród osób długotrwałe bezrobotnych. Wśród 97 ekonomistów 71 osób (73%) zamieszkiwało na terenie miasta Opola. Również w tym zawodzie stopień feminizacji był wysoki – 82,5%.

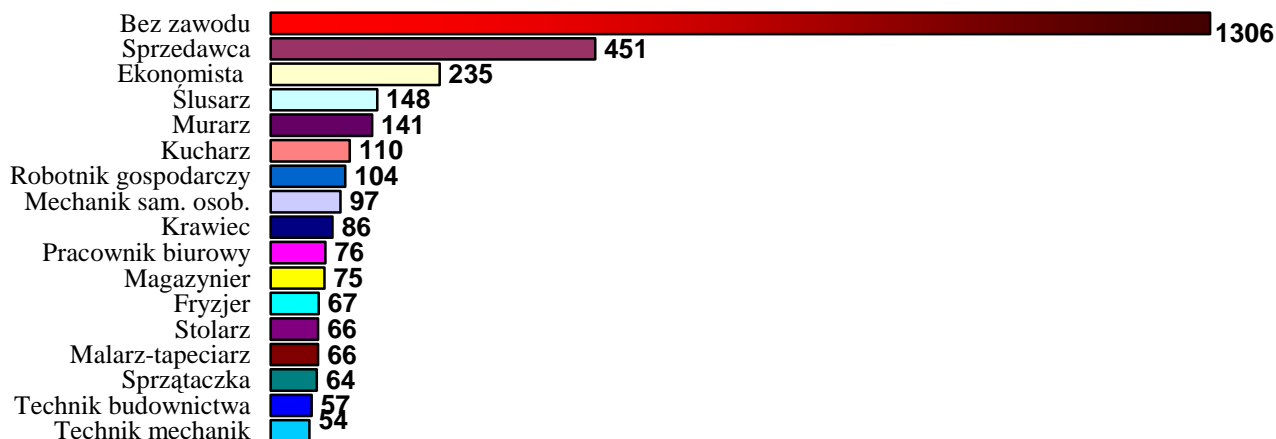
Zawód krawca był bardziej popularny wśród osób zamieszkałych na terenie powiatu opolskiego, gdzie zameldowanych było 38 osób (74,5%) z tym zawodem. Jedyne trzech mężczyzn legitymowało się doświadczeniem pracy w tym zawodzie.

Podobnie silnie reprezentowanym wśród kobiet był zawód kucharza, gdzie wszystkie kobiety stanowiły osoby długotrwałe bezrobotne o tym zawodzie. Większość z nich (39 osób) zamieszkiwała na terenie powiatu opolskiego. Szczegóły ilustruje wykres 2.

2.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

W pierwszym półroczu 2008 roku w tut. urzędzie zarejestrowano **6668 osób** bezrobotnych (3282 osoby z terenu miasta Opola), jednak prawie co piąta osoba (19,6%) nie posiadała żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizując napływ osób bezrobotnych według ostatniego wykonywanego zawodu okazuje się, iż najczęściej zostało zarejestrowanych osób z zawodem sprzedawcy (451 osób), co stanowiło 6,8% wszystkich noworejestrowanych bezrobotnych. Fluktuacja bezrobotnych w tym zawodzie jest właśnie największa. Więcej informacji o ostatnich wykonywanych zawodach wśród noworejestrowanych osób bezrobotnych przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Napływ bezrobotnych według zawodów

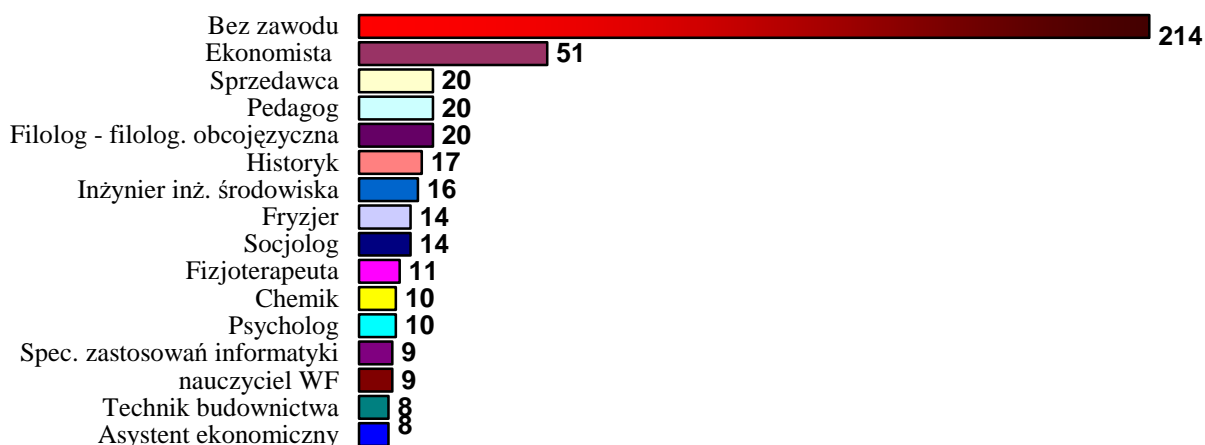

Stan na 30.06.2008r.

Napływ bezrobotnych absolwentów

W rozpatrywanym okresie w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **762 osoby** (355 osób z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 11,4% ogółu osób rejestrowanych. Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 533 (co stanowiło prawie 70%). Blisko co trzeci z rejestrowanych absolwentów (214 osób) nie uzyskał żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej rejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód ekonomisty (51 osób, w tym 40 kobiet), sprzedawcy (20 osoby, w tym 17 kobiet), pedagoga (20 osób, w tym 18 kobiet) oraz filologa filologii obcojęzycznej (również 20 osób).

Wykres 4. Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów

Stan na 30.06.2008r.

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W analizowanym okresie w 2008 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia, stażami i miejscami przygotowania zawodowego **8033** ofert pracy (dwukrotnie więcej niż w tym samym okresie roku poprzedniego). Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **1873** oferty, natomiast z terenu miasta Opolą zgłoszono **6160** ofert. W Tabeli 4 podano zawody, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2008 roku

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu 2008r.		
	Powiat Opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	1873	6160	8033
Robotnik gospodarczy	826	295	1121
Sprzedawca	68	591	659
Pracownik biurowy	133	399	532
Spawacz ręczny gazowy	13	426	439
Pracownik ochrony mienia i osób	123	276	399
Robotnik budowlany	1	346	367
Kasjer handlowy	1	346	347
Rolnik upraw polowych	0	319	319
Monter konstrukcji stalowych	20	172	192
Murarz	15	138	153
Magazynier	12	120	132
Pozostali policjanci	0	126	126
Sprzątaczką	28	89	117
Ślusarz	8	108	116
Przedstawiciel handlowy	2	95	97
Cieśla	6	85	91
Zbrojarz	9	82	91
Garmażer	0	79	79
Elektromonter [elektryk] zakładowy	1	67	68
Tynkarz	0	67	67
Kucharz	9	55	64
Specjalista do spraw marketingu i handlu	9	52	61
Pracownik administracyjny	19	41	60
Tokarz	0	55	55
Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	0	53	53
Kierowca samochodu ciężarowego	15	37	52
Kelner	9	42	51
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	27	23	50
Rzeźnik wędliniarz	0	49	49
Księgowy [samodzielny]	17	31	48
Bufetowy [barman]	1	46	47
Piekarz	8	36	44
Kierowca samochodu osobowego	4	40	44
Doradca inwestycyjny	15	29	44
Pomoc kuchenna	13	30	43
Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	27	15	42
Funkcjonariusz straży granicznej	0	42	42

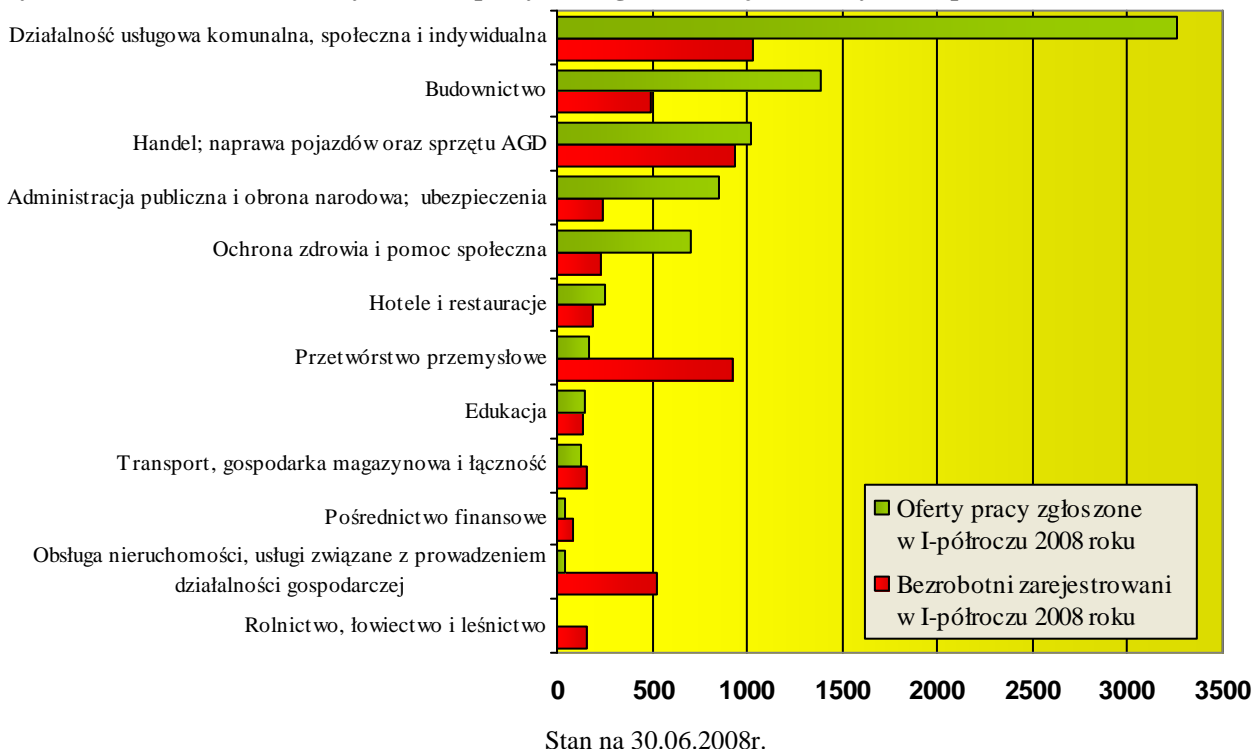
Stan na 30.06.2008r.

Zestawienie powyższe ujmuje zgłoszenia miejsc stażowych i tym samym oznacza to że zapotrzebowanie na pracowników w powyższych zawodach istnieje, lecz nie przekłada się to na stałe miejsca pracy.

Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy biurowej ogłaszanych w Biuletynie Służby Cywilnej, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony.

Na podstawie powyższego wykresu widać, iż pracodawcy z terenu powiatu opolskiego i miasta Opola poszukują przede wszystkim pracowników z branży budowlanej (murarzy, cieśli, stolarzy), handlu (sprzedawców, kasjerów, przedstawicieli handlowych) i usług związanych z handlem bądź obsługą innych podmiotów (spawaczy, ślusarzy, pracowników ochrony, kierowców, magazynierów, księgowych czy sprzątaczek).

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD zarejestrowanych w I-półroczu 2008 roku

Z wykresu 5 wynika, iż na przestrzeni pierwszego półrocza 2008 roku największy udział liczby osób bezrobotnych, zanotowano wśród osób poprzednio pracujących w sektorze działalności usługowej, handlu oraz przetwórstwie przemysłowym. Dane statystyczne wskazują jednak, iż osoby te najczęściej podejmują dalsze zatrudnienie. Wśród osób tych branż występuje wysoka fluktuacja na rynku pracy.

Branżą o dużej fluktuacji wśród pracowników jest handel, gdzie pomimo napływu do ewidencji ponad ośmiuset osób bezrobotnych z tej branży spora liczba osób podejmuje zatrudnienie, głównie we własnym zakresie. Oznacza to, że składane oferty pracy z branży handlowej dotyczą tych samych miejsc pracy a także tych samych pracodawców. Z uwagi na proponowane przez pracodawców branży handlowej warunki pracy i płacy oferty te są mało atrakcyjne wśród wykwalifikowanych handlowców.

Na uwagę zasługuje fakt, iż pracodawcy pomimo trudności w zatrudnieniu pracowników w zawodach budowlanych nadal stawiają kandydatom wysokie wymagania dotyczące posiadanego doświadczenia zawodowego oraz różnego rodzaju uprawnień zawodowych (np. uprawnienia do obsługi urządzeń, aktualne badania potwierdzające stan zdrowia) nie zapewniając adekwatnych zarobków do posiadanych kwalifikacji zawodowych.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 214 zawodów deficytowych, zaś w terenie powiatu opolskiego – 76 zawodów.

Aby analiza była miarodajna, skupiono się jedynie na zawodach wśród których wpływała minimum 1 oferta miesięcznie, oraz wskaźnik deficytu/nadwyżki wyniósł co najmniej 1,1. Najwyższe wartości wskaźników deficytu dla dominujących zawodów ujęto w Tabelach 5, 6.

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu 2008 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu 2008 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Garmażer	13,2	0	MAX
Funkcjonariusz straży granicznej	7,0	0	MAX
Doradca inwestycyjny	4,8	0	MAX
Operator suwnic	3,7	0	MAX
Pozostali ślusarze i pokrewni	3,5	0	MAX
Formowacz ściernic	3,5	0	MAX
Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej	2,8	0	MAX
Funkcjonariusz ochrony państwa	2,5	0	MAX
Nauczyciel przedmiotów zawodowych ekonomicznych	2,0	0	MAX
Monter/składacz okien	2,0	0	MAX
Urzędnik podatkowy	1,8	0	MAX
Ankieter	1,8	0	MAX
Kolporter	1,8	0	MAX
Asystent usług telekomunikacyjnych	1,7	0	MAX
Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń metalurgicznych	1,7	0	MAX
Operator zgrzewarek	1,7	0	MAX
Pomocnik mleczarski	1,7	0	MAX
Nauczyciel/instruktor praktycznej nauki zawodu	1,3	0	MAX
Operator spalarni odpadów komunalnych	1,3	0	MAX
Pozostali intrologatorzy	1,0	0	MAX
Rolnik upraw polowych	53,2	0,2	319,0
Monter konstrukcji stalowych	28,7	0,2	172,0
Pozostali policjanci	21,0	0,3	63,0
Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	8,8	0,2	53,0
Spawacz ręczny gazowy	71,0	1,5	47,3
Zbrojarz	13,7	0,3	41,0
Tynkarz	11,2	0,3	33,5
Robotnik budowlany	57,7	2,2	26,6
Pracownik ochrony mienia i osób	46,0	2,2	21,2
Kasjer handlowy	57,7	2,8	20,4
Sanitariusz szpitalny	2,5	0,2	15,0
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	3,8	0,3	11,5

Cieśla	14,2	1,5	9,4
Administrator systemów komputerowych	1,5	0,2	9,0
Elektromonter [elektryk] zakładowy	11,2	1,3	8,4
Specjalista do spraw finansów [analityk finansowy]	4,2	0,5	8,3
Pracownik biurowy	66,5	8,2	8,1
Telemarketer	1,3	0,2	8,0
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	5,2	0,7	7,8
Bufetowy [barman]	7,7	1,0	7,7
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	3,8	0,5	7,7
Rozbieracz-wykrawacz	2,5	0,3	7,5
Operator urządzeń przetwórstwa mięsa	2,5	0,3	7,5
Doradca personalny	2,3	0,3	7,0
Robotnik gospodarczy	49,2	7,2	6,9
Przedstawiciel handlowy	15,8	2,5	6,3
Pomoc kuchenna	5,0	0,8	6,0
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	3,0	0,5	6,0
Sprzedawca w stacji paliw	1,0	0,2	6,0
Rzeźnik wędliniarz	8,2	1,5	5,4
Betoniarz	3,5	0,7	5,3
Betoniarz zbrojarz	3,5	0,7	5,3
Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	3,0	0,7	4,5
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	5,7	1,3	4,3
Asystent bankowości	1,3	0,3	4,0
Tokarz	9,2	2,3	3,9
Nauczyciel przedszkola	1,8	0,5	3,7
Pozostali monterzy wyrobów złożonych	1,2	0,3	3,5
Kierowca samochodu ciężarowego	6,2	2,0	3,1
Murarz	23,0	7,7	3,0
Pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	1,5	0,5	3,0
Pracownik do spraw osobowych	1,0	0,3	3,0
Kierowca samochodu osobowego	6,7	2,3	2,9
Sprzedawca	98,5	35,0	2,8
Sprzątaczką	14,8	5,3	2,8
Magazynier	20,0	7,5	2,7
Pozostali pracownicy do spraw transportu	1,3	0,5	2,7
Handlowiec	5,0	2,0	2,5
Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	8,7	3,7	2,4
Pielęgniarka	3,7	1,5	2,4
Rejestratorka medyczna	1,2	0,5	2,3
Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	1,8	0,8	2,2
Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany	1,0	0,5	2,0
Pracownik administracyjny [Technik administracji]	6,8	3,8	1,8
Grafik komputerowy	1,5	0,8	1,8
Kosmetyczka [Technik usług kosmetycznych]	1,2	0,7	1,8
Ślusarz	18,0	10,5	1,7
Dekarz	2,0	1,2	1,7
Kelner	7,0	4,3	1,6
Stolarz budowlany	3,7	2,3	1,6
Szwaczka	2,0	1,3	1,5
Recepcjonista	1,0	0,7	1,5
Piekarz	6,0	4,2	1,4
Sekretarka	2,3	1,7	1,4

Specjalista administracji publicznej	2,2	1,5	1,4
Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych [telemonter]	1,2	0,8	1,4
Kucharz	9,2	7,3	1,3
Księgowy [samodzielny]	5,2	4,2	1,2
Malarz budowlany	3,7	3,2	1,2
Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	2,8	2,5	1,1

Stan na 30.06.2008 r.

W mieście Opolu największy wskaźnik intensywności deficytu zawodów wystąpił w zawodach związanych z branżą budowlaną (zbrojarz, stolarz, murarz, robotnik budowlany, ślusarz, spawacz).

Wśród zawodów deficytowych najwyższą średniomiesięczną liczbą ofert pracy zanotowano w zawodzie pracownika biurowego, jednak zdecydowaną większość tych ofert stanowią propozycje stażu, co nie wiąże się z zatrudnieniem pracownika. Podobną sytuację zauważono w zawodzie robotnika gospodarczego – tu z kolei większość ofert stanowią propozycje prac społecznie użytecznych, które również nie dotyczą powierzenia stałej pracy.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu 2008 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu 2008 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Monter konstrukcji stalowych	3,3	0	MAX
Doradca inwestycyjny	2,5	0	MAX
Pozostali pracownicy usług ochrony	1,7	0	MAX
Telemarketer	1,3	0	MAX
Pracownik ochrony mienia i osób	20,5	1,0	20,5
Robotnik gospodarczy	137,7	10,2	13,5
Kontroler produkcji	1,7	0,2	10,0
Brukarz	2,5	0,3	7,5
Pracownik biurowy	22,2	4,5	4,9
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	2,0	0,5	4,0
Robotnik drogowy	2,2	0,7	3,3
Kierowca samochodu ciężarowego	2,5	0,8	3,0
Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	1,0	0,3	3,0
Nauczyciel przedszkola	1,3	0,5	2,7
Meliorant	1,3	0,5	2,7
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	4,5	2,0	2,3
Fizjoterapeuta	1,0	0,5	2,0
Opiekun w domu pomocy społecznej	1,0	0,5	2,0
Spawacz ręczny gazowy	2,2	1,2	1,9
Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	4,5	2,5	1,8
Sekretarka	1,5	1,0	1,5
Konserwator budynków	2,2	1,7	1,3
Kosmetyczka	2,0	1,7	1,2
Księgowy [samodzielny]	2,8	2,5	1,1
Zbrojarz	1,5	1,3	1,1

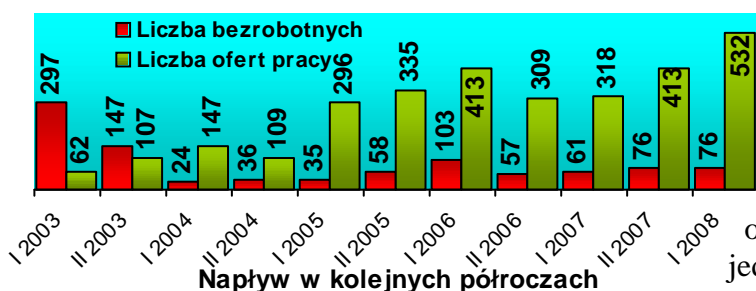
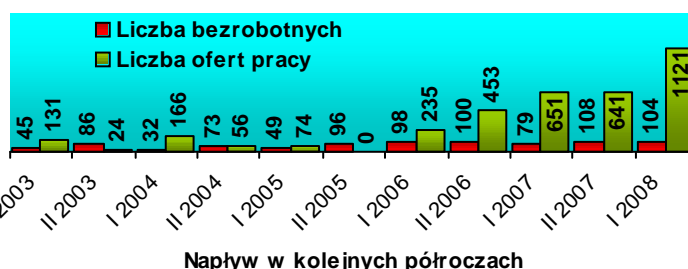
Stan na 30.06.2008 r.

W terenie powiatu opolskiego występuje analogiczna sytuacja w zakresie zawodów deficytowych. Tu również spośród zawodów deficytowych o największej średniomiesięcznej liczbie ofert pracy występują zawody pracownika biurowego i robotnika gospodarczego; pierwszy z nich związany jest głównie z ofertami stażowymi, drugi – pracami społecznie użytecznymi.

4.2. Ocena płynności w zawodach deficytowych

Analizując dane z lat 2003-2008 możemy próbować odnaleźć tendencje zmian, co jest właśnie faktycznym sensem monitoringu zawodów. Choć pierwsze opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstały dopiero w 2005r., to jednak dostępne są dane dot. liczby bezrobotnych i ofert pracy (wg zawodów) już od 2003r. Poniżej przedstawiono więc liczby rejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy w latach 2003-2008 w konkretnych monitorowanych zawodach.

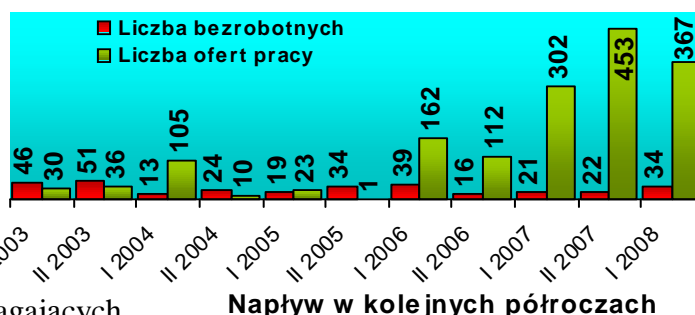
Najwięcej ofert pracy zgłoszono właśnie w zawodzie **robotnika gospodarczego**. Zawód ten ma więc stosunkowo duży deficyt na rynku pracy przy jednocześnie znaczących liczbach, szczególnie liczby wpływających ofert pracy ale i liczby rejestrujących się osób bezrobotnych. Konieczne jest jednak by zauważyć, iż wiele ofert w tym zawodzie to oferty wykonywania prac społecznie użytecznych, których nie należy uważać za pełnoetatowe miejsca pracy. Wykres obok szczególnie akcentuje ten wpływ od 2006r. kiedy to właśnie wprowadzono tą formę aktywizacji bezrobotnych.

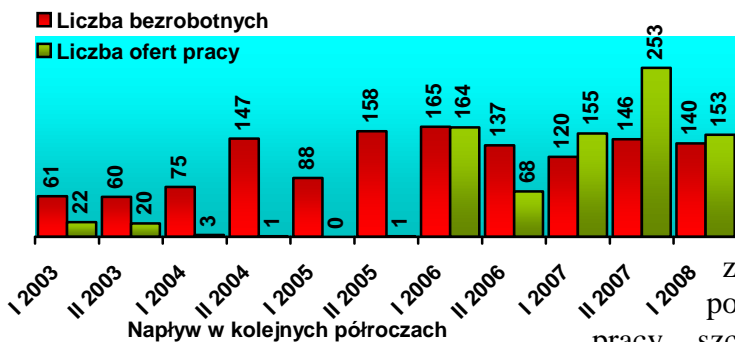

Podobną sytuację zauważamy wśród osób z zawodem **pracownika biurowego**. Tam liczba ofert również znacznie przewyższa podaż osób z tym zawodem wśród osób bezrobotnych, jednak znaczna liczba zgłoszonych ofert pracy to oferty stażu, które dostępne są jedynie dla wybranej kategorii bezrobotnych.

Widoczne jest jednak, iż tą formą aktywizacji bezrobotnych pracodawcy istotnie zaczęli się interesować dopiero od 2005r. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się jednak stale na zbliżonym, niskim poziomie.

Od około 3 lat zauważalny jest w kraju znaczny rozkwit budownictwa co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem rynku pracy na osoby posiadające zawody niezbędne przy poszczególnych etapach wznoszenia konstrukcji i budynków oraz prac wykończeniowych w budownictwie. Choć wiele ofert dotyczy zawodów wymagających konkretnych kwalifikacji, to jednak najwięcej ofert pracy w tej branży dotyczyło właśnie niewykwalifikowanych **robotników budowlanych**. Liczba ofert w tym zawodzie rośnie właśnie szczególnie od 2006r. przy wciąż niskiej podaży.

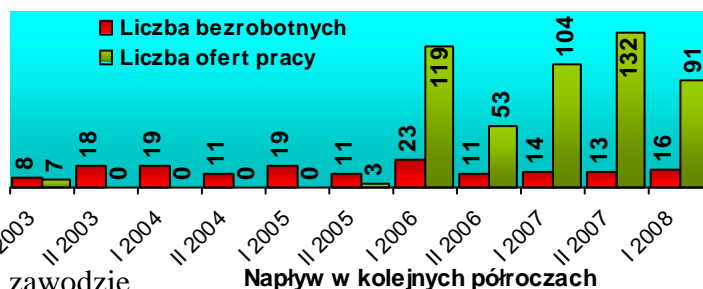

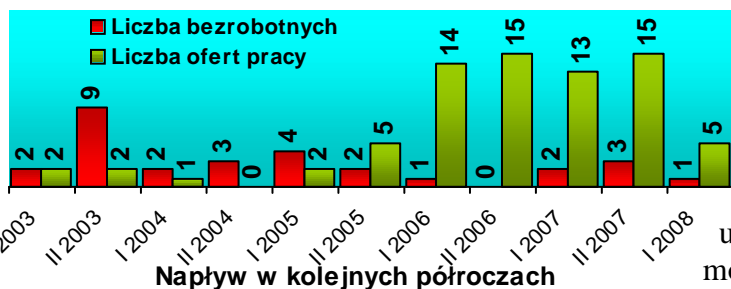
W branży budowlanej w największej mierze poszukiwane są osoby z zawodem **murarza**. Liczba osób z tym zawodem choć wzrosła w latach 2004-2006, to jednak dobra koniunktura na rynku budowlanym spowodowała wzrost zapotrzebowania na osoby z tym

zawodem. Zauważalne jest to głównie poprzez dużą liczbę napływających ofert pracy, szczególnie od 2006r. Trend ten jednak zatrzymał się w bieżącym półroczu, jednak znalezienie przyczyn tego zjawiska wymaga jeszcze dalszych obserwacji. Zawód murarza objęto monitoringiem głównie ze względu na jego znaczenie jako swoistego miernika rozwoju branży budowlanej.

Podobnie od 3 lat dużym wskaźnikiem deficytu odznacza się zawód **cieśli**, gdzie od 2006r. nastąpiła duża dysproporcja podaży-popytu, gdyż mała, stabilna liczba bezrobotnych z tym zawodem nie jest w stanie zaspokoić dużego popytu na ich kwalifikacje. Przeważająca liczba ofert pracy w tym zawodzie spływa od pracodawców z terenu miasta Opola.

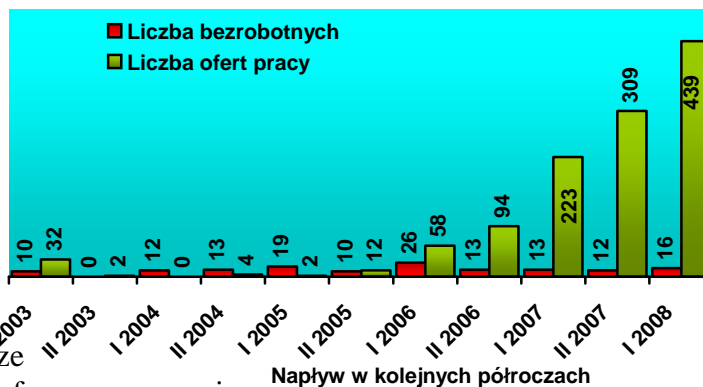
W zawodzie **operatora koparek i zwałowarek** w bieżącym półroczu widoczna jest pewna stabilizacja zapotrzebowania na wykwalifikowanych pracowników. Tych jednak w rejestrze tu.

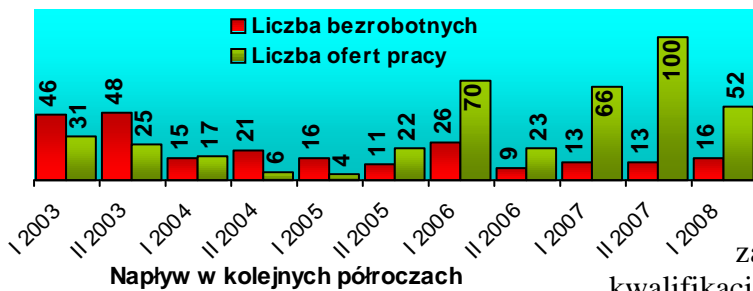

urzędu pozostaje wciąż stanowczo mało by móc zrównoważyć popyt na ich kwalifikacje zgłaszany przez pracodawców. Tu również możemy odczuć

wzrost zapotrzebowania od 2006r. wynikający z nowych inwestycji, co prawdopodobnie ma swe wyjaśnienie w wejściu polski do UE.

Lawinowy wzrost wpływających ofert pracy obserwujemy również dla osób z zawodem **spawacza** (ręcznego gazowego). Również ma to związek z wejściem polski do Unii Europejskiej oraz inwestycjami lokowanymi w Polsce, a także z towarami i usługami przemysłowymi dla krajów Europy. Lawinowy wzrost liczby ofert pracy nie ma jednak szansy na zrównoważenie ze względu na znacznie korzystniejsze płace oferowane pracującym w tym zawodzie w Unii Europejskiej. Wskazuje to także na konieczność przygotowania przez szkołę szerszej oferty edukacyjnej w tym zawodzie.

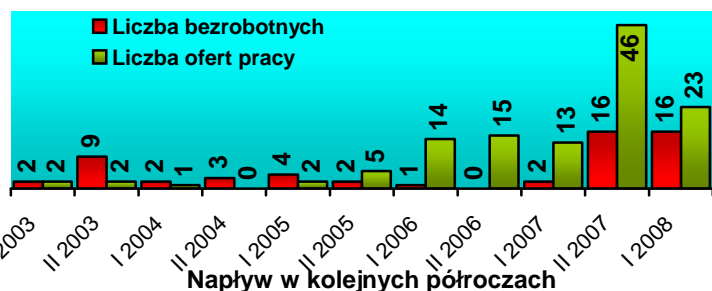

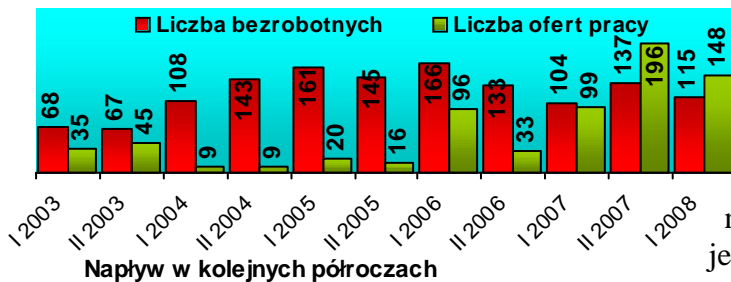
Zmiana dysproporcji podaży-popytu widoczna jest również w zawodzie **kierowcy samochodu ciężarowego**. O ile jeszcze w 2003r. był to zawód nadwyżkowy, to jednak po umiarkowanej stabilizacji w 2004r.

II półrocza 2005 widoczny jest wzrost zapotrzebowania na osoby posiadające kwalifikacje do pracy w tym zawodzie. Wzrost liczby ofert od 2005r. ewidentnie świadczy o wzroście gospodarczym, ukierunkowanym tu na handel i transport. Spadek liczby ofert w I półroczu 2008r. świadczy być może o stabilizacji popytu, jednak zjawisko to będzie obserwowane. By jednak zrównoważyć popyt pracodawców, tut. urząd prowadził szkolenia dające bezrobotnym uprawnienia kierowania pojazdami ciężarowymi. Podobna sytuacja dotyczy kierowców kategorii D.

Obserwując zawody deficytowe nie sposób też nie dostrzec zawodu **pielęgniarki**, który to w ostatnim okresie stał się właśnie zawodem deficytowym, jednak możliwe jest zahamowanie tej tendencji. Po wyraźnym okresie równowagi w latach 2003-2005,

począwszy od 2006r., kiedy strajki w służbie zdrowia przybrały na sile a jednocześnie szpitale zaczęły się borykać z problemem migracji zarobkowej pielęgniarek do krajów UE, wzrosła liczba ofert pracy, jednak bez możliwości zrównoważenia tego poprzez zatrudnienie bezrobotnych. Szczególnie w II półroczu 2007r. zanotowano napływ większej liczby ofert. Zawodu tego nie można też uzyskać po ukończeniu kursu. Problem ten pozostanie więc prawdopodobnie na razie trudny do rozwiązania.

Rozwój sektora usługowego w przemyśle zlikwidował za to rok temu nadwyżkę notowaną w zawodzie **ślusarza**. Po wzroście liczby bezrobotnych z tym zawodem,

notowanym od 2004r., od 2006r. notowany jest wzrost liczby ofert pracy aż do poziomu przewyższającego podaż. Dodać należy, iż zawód ślusarza choć jest nadwyżkowym w powiecie opolskim, jednocześnie jest zawodem deficytowym w mieście Opolu, jednak nie z każdej gminy dojazd jest na tyle dogodny, by był dostatecznie rekompensowany.

4.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 400 zawodów nadwyżkowych, zaś na terenie powiatu opolskiego – 456 zawodów. W Tabelach 7, 8 ujęto dominujące zawody nadwyżkowe w których średniomiesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych wynosiła co najmniej 2 osoby oraz jednocześnie ze wskaźnikiem deficytu/nadwyżki niższym niż 0,9.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2008r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2008r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	2,5	2,8	0,9
Elektromonter instalacji elektrycznych	2,2	3,0	0,7
Fryzjer	2,5	3,5	0,7
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	1,8	2,8	0,6
Psycholog	1,3	2,2	0,6
Mechanik pojazdów samochodowych	1,0	2,3	0,4
Chemik	0,7	2,2	0,3
Cukiernik	0,7	2,2	0,3
Specjalista ochrony środowiska	0,3	2,0	0,2
Nauczyciel języka obcego	0,3	2,0	0,2
Technik budownictwa	0,7	5,7	0,1
Krawiec	0,5	4,8	0,1
Pedagog	0,3	4,3	0,1
Technik mechanik	0,3	4,8	0,1
Ogrodnik terenów zieleni	0,2	2,5	0,1
Ekonomista	0,3	27,8	0,0
Sojolog	0,0	2,2	0,0
Inżynier inżynierii środowiska - oczyszczanie miast i gospodarka odpadami	0,0	2,7	0,0
Plastyk	0,0	2,7	0,0
Malarz – tapeciarsz	0,0	2,7	0,0
Historyk	0,0	3,2	0,0
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0,0	3,2	0,0
Politolog	0,0	3,8	0,0
Mechanik samochodów osobowych	0,0	7,0	0,0
Bez zawodu	0,0	113,3	0,0

stan na 30.06.2008r.

Na podstawie Tabeli 7 widać, iż w mieście Opolu największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód mechanika samochodów osobowych, technika ekonomisty, politologa czy technika mechanika.

Tabela 8. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2008r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2008r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Sprzątaczką	4,7	5,3	0,9
Szwaczka	2,7	3,2	0,8
Elektromonter instalacji elektrycznych	1,7	2,3	0,7
Pomoc kuchenna	2,2	3,3	0,7
Kelner	1,5	3,0	0,5
Magazynier	2,0	5,0	0,4
Pedagog	1,3	3,8	0,3
Piekarz	1,3	4,0	0,3
Stolarz	2,7	9,3	0,3
Sprzedawca	11,3	40,2	0,3
Stolarz meblowy	0,7	2,5	0,3
Fryzjer	1,7	7,7	0,2
Murarz	2,5	15,8	0,2
Technik elektronik	0,3	2,2	0,2
Malarz budowlany	0,7	4,3	0,2
Kucharz	1,5	11,0	0,1
Malarz – tapeciarz	1,0	8,3	0,1
Handlowiec [Technik handlowiec]	0,3	2,8	0,1
Ślusarz	1,3	14,2	0,1
Ogrodnik terenów zieleni	0,2	2,2	0,1
Ekonomista	1,0	14,3	0,1
Robotnik leśny	0,2	2,5	0,1
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,2	2,5	0,1
Blacharz samochodowy	0,2	2,7	0,1
Mechanik pojazdów samochodowych	0,3	5,8	0,1
Kucharz małej gastronomii	0,2	3,2	0,1
Mechanik samochodów osobowych	0,3	9,2	0,0
Cukiernik	0,2	4,8	0,0
Pozostali technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0	2,0	0,0
Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	0,0	2,0	0,0
Palacz kotłowy c.o. gazowych	0,0	2,2	0,0
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0	2,3	0,0
Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0	2,5	0,0
Organizator agrobiznesu [Technik agrobiznesu]	0,0	2,5	0,0
Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	0,0	2,5	0,0
Elektromonter maszyn elektrycznych	0,0	2,8	0,0
Technik rolnik	0,0	3,2	0,0
Tokarz	0,0	3,7	0,0
Technik budownictwa	0,0	3,8	0,0
Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	0,0	3,8	0,0
Technik mechanik	0,0	4,2	0,0
Asystent ekonomiczny [Technik ekonomista]	0,0	4,5	0,0
Krawiec	0,0	9,5	0,0
Bez zawodu	0,0	104,3	0,0

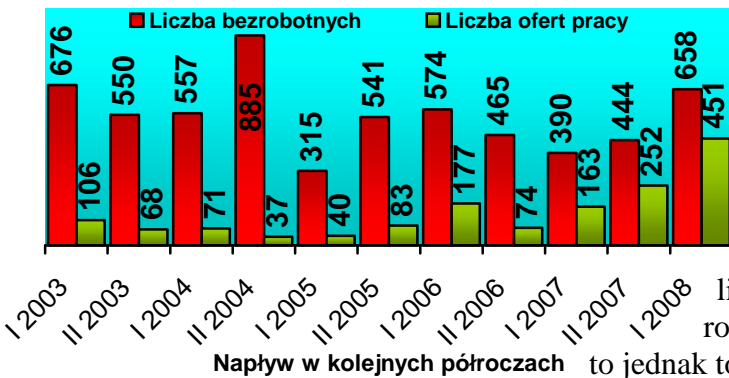
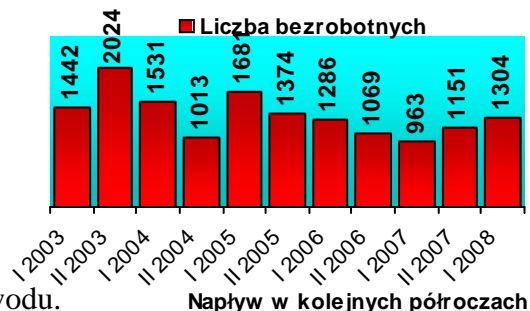
stan na 30.06.2008r.

Według zestawienia zawartego w tabeli 8 wynika, iż z terenu powiatu opolskiego średniomiesięcznie aż ponad sto osób rejestrujących się nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Są to często osoby jedynie z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

Zawody budowlane (murarz, ślusarz, stolarz) w powiecie opolskim występują jako zawody nadwyżkowe, choć jednocześnie są one zawodami deficytowymi na terenie miasta Opola. Dzieje się tak dlatego, iż większość zgłoszeń ofert pracy pochodzi od pracodawców, którzy mają siedziby swoich firm na terenie miasta Opola.

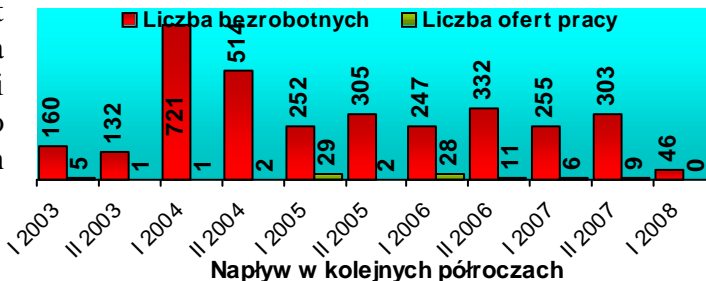
4.4. Ocena płynności w zawodach nadwyżkowych

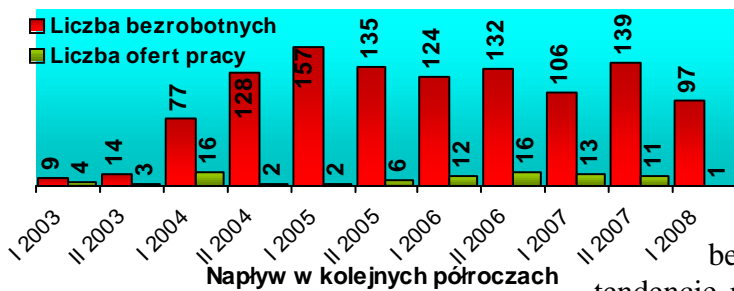
Zdecydowanie największym wskaźnikiem nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób nie posiadających żadnego zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź średnie ogólnokształcące) więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Malejąca liczba bezrobotnych nie posiadających żadnego zawodu choć od 2005r. wskazuje na tendencję spadkową, to jednak pokrywa się ona z ogólną tendencją spadku poziomu bezrobocia. Dodatkowo liczba rejestrujących się osób bez kwalifikacji zawodowych od roku wzrasta, co może być wyraźnym symptomem wzmocnienia wykluczenia społecznego bezrobociem tej grupy społeczeństwa.

Kolejnym zawodem, którego nadwyżki nie udaje się zrównoważyć od początku 2003r. jest zawód **sprzedawcy**. Choć liczba napływających do tut. urzędu ofert pracy wciąż wzrasta, to jednak wciąż towarzyszy temu silniejsza tendencja wzrostowa (od 2007r.) liczby bezrobotnych z tym zawodem. O ile liczba bezrobotnych z zawodem sprzedawcy rozkłada się równomiernie w obu powiatach, to jednak to z miasta Opola spływa większość ofert.

Znacznie mniej korzystnym jest brak równowagi podaży-popytu na osoby z zawodem **ekonomisty**. Bezrobotni z tym zawodem (ok. 20% z nich to absolwenci) stanowią (mimo spadku ich liczby) wciąż zbyt dużą podaż na rynku pracy w zderzeniu z popytem wykazywanym przez pracodawców w ofertach wolnych miejsc zatrudnienia.

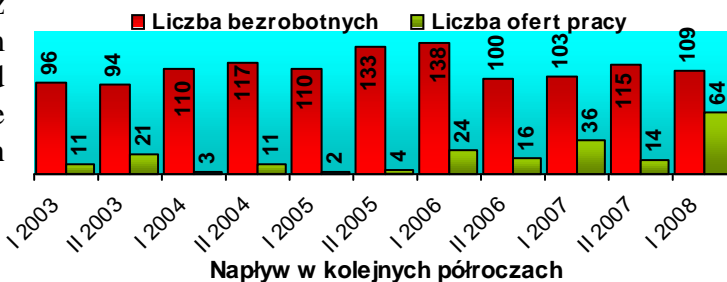

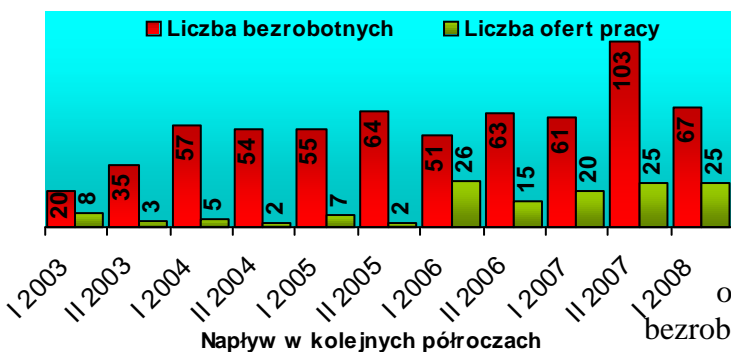
Rozwój usług branży motoryzacyjnej widoczny po rosnącej liczbie ofert pracy dla osób z zawodem **mechanika samochodów osobowych** również nie jest w stanie zrównoważyć co najmniej dziesięciokrotnej przewagi liczby osób bezrobotnych z tym zawodem. Obserwując tendencję malejącej liczby osób oraz rosnącej liczby

ofert w tym zawodzie można mieć nadzieję, na zrównoważenie tej tendencji po czasie. Nie należy jednak spodziewać się tego zbyt szybko.

Z danych urzędu wynika, iż wciąż wyraźnie wysokim wskaźnikiem nadwyżkowości charakteryzuje się zawód **kucharza**, gdzie stale kilkakrotnie przeważa liczba zarejestrowanych bezrobotnych z tym zawodem nad napływającymi ofertami pracy. Z drugiej strony, pracodawcy borykają się z dużymi trudnościami ze znalezieniem doświadczonego, wykwalifikowanego kucharza.

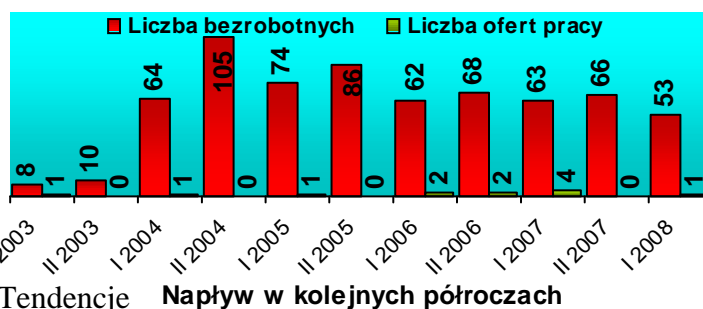

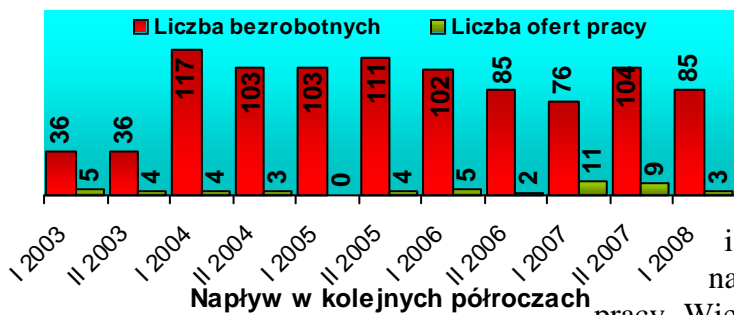
Zawodem nadwyżkowym objętym szerszym monitoringiem jest również zawód **fryzjera**. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się na relatywnie wysokim poziomie, nie słabnącym nawet wobec ogólnej tendencji spadkowej obserwowanej w ogóle osób bezrobotnych. Większość osób bezrobotnych zarejestrowanych z tym zawodem

zamieszkuje na terenie powiatu, przy czym jednak więcej ofert pracy składają pracodawcy z miasta Opola. Optymizmu dostarcza fakt, iż liczba ofert pracy od 2006r. utrzymuje się na stabilnym poziomie.

Równie duża nadwyżka podaży nad popytem występuje w zawodzie **technika mechanika**. Utrzymująca się wysoka liczba bezrobotnych z tym zawodem wynika generalnie z dużej liczby absolwentów szkół kształcących z tym zawodem. Osoby te mają jednak bardzo małe szanse na otrzymanie oferty pracy zgodnej z ich zawodem. Tendencje widoczne na wykresie obok wskazują, iż zawód ten jeszcze długo pozostanie nadwyżkowym.

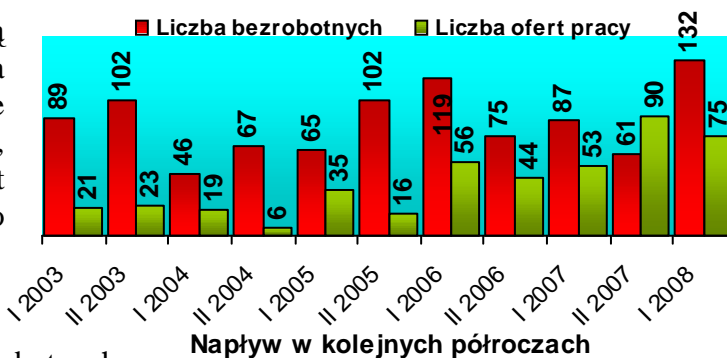

Wciąż bardzo duża nadwyżka występuje w relacjach podaży-popytu na kwalifikacje w zawodzie **krawca**. Malejąca liczba bezrobotnych z tym zawodem spowodowana jest jedynie ogólnym spadkiem poziomu bezrobocia i nie równoważą jej małe liczby napływających zgłoszeń wolnych miejsc pracy. Większość osób bezrobotnych z tym zawodem

zamieszkuje na terenie powiatu opolskiego.

Magazynierzy stanowią ostatnią wymienioną grupę osób bezrobotnych, na których jest coraz większe zapotrzebowanie wśród pracodawców, choć jednocześnie w I półroczu 2008r. jest on zawodem nadwyżkowym wobec blisko dwukrotnie większej podaży nad popytem. W latach 2007-2008 zawód ten jest naprzemiennie deficytowy i nadwyżkowy. Choć większość bezrobotnych z

tym zawodem zamieszkuje w mieście Opolu, to jednak oferty pracy spływają w podobnym udziale w obu powiatach. Wzrost liczby tych ofert pracy świadczy generalnie o dobrej koniunkturze w handlu (głównie hurtowym) i transporcie, jednak obserwacje monitoringu świadczą o braku stabilności płynności w tym zawodzie.

W powiecie opolskim w I-półroczu 2008 r.:

- W 387 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 456 zawodów było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
 - Ekonomista,
 - Technik budownictwa,
 - Tokarz,
 - Filolog filologii obcojęzycznej,
 - Mechanik samochodów osobowych,
 - Krawiec,
 - Kucharz,
 - Sprzedawca,
 - Sprzątaczką,
 - Murarz.
- 76 zawodów było zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą ilością oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji. Większość z nich wymieniono w Tabeli 6. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - Pracownik ochrony mienia i osób,
 - Kontroler produkcji,
 - Brukarz,
 - Robotnik gospodarczy,
 - Robotnik drogowy,
 - Montera instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych,
 - Monter podzespołów i zespołów elektronicznych,
 - Robotnik budowlany,
 - Księgowy,
 - Kosmetyczka.
- 17 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na osoby bezrobotne o danym zawodzie był równy podaży, m.in.:
 - Robotnik budowlany,
 - Specjalista do spraw marketingu i handlu,
 - Pracownik administracyjny,
 - Animator kultury,
 - Opiekunka dziecięca.
- W 48 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, m.in.:
 - Moner konstrukcji stalowych,
 - Doradca inwestycyjny,
 - Telemarketer,
 - Monter konstrukcji aluminiowych,
 - Operator żurawia jezdniowego,
 - Doradca zawodowy.

W mieście Opolu w I-półroczu 2008 r.:

- W 364 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 400 zawodów było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
 - Mechanik samochodów osobowych,
 - Politolog,
 - Ekonomista,
 - Technik mechanik,
 - Pedagog,
 - Krawiec,
 - Technik budownictwa,
 - Nauczyciel języka obcego,
 - Fryzjer.
- 214 zawodów było zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w Tabeli 5. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - Monter konstrukcji stalowych,
 - Spawacz ręczny gazowy,
 - Zbrojarz,
 - Tynkarz,
 - Pracownik ochrony osób i mienia,
 - Kasjer handlowy,
 - Monter zespołów i podzespołów elektronicznych,
 - Cieśla,
 - Administrator systemów komputerowych,
 - Elektromonter (elektryk) zakładowy,
 - Analityk finansowy,
 - Przedstawiciel handlowy,
 - Rzeźnik-wędliniarz,
 - Betoniarz-zbrojarz,
 - Tokarz.
- 26 zawodów było zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
 - Fotograf,
 - Dietetyk,
 - Technik farmaceutyczny,
 - Archiwista,
 - Drukarz,
 - Introligator poligraficzny.
- w 114 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, m.in.:
 - Operator suwnic (suwnicowy),
 - Garmażer,
 - Ankieter,
 - Funkcjonariusz straży granicznej,
 - Doradca inwestycyjny,
 - Funkcjonariusz ochrony państwa,
 - Monter/składacz okien,
 - Operator zgrzewarek.

W przypadku zawodów nadwyżkowych wyjaśnienia wymaga fakt wysokiego współczynnika nadwyżkowości wymienionych zawodów. Otóż osoby bezrobotne są zarejestrowane w określonych zawodach, lecz nie zawsze poszukują pracy w tym samym kierunku. Fakt że jest zarejestrowana duża grupa bezrobotnych sprzedawców nie oznacza że osoby te poszukują pracy w tym zawodzie. Podsumowując, osoby bezrobotne nie są zainteresowane podjęciem pracy w dużych sieciach, a oferty pracy w przeważającej ilości pochodzą z dużych marketów. Dlatego występują trudności z realizacją tego typu ofert pracy. Również duża fluktuacja kadr w wielu zawodach (najczęściej wśród sprzedawców) zniekształca wskaźniki intensywności zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Dodatkowo, spora część osób zarejestrowanych i posiadających dany zawód (np. cieśla, mechanik samochodowy) nie posiada specyficznych umiejętności czy stażu pracy wymaganego przez pracodawców. Sytuacja taka jest podobna zarówno w stosunku do osób bezrobotnych z powiatu opolskiego i miasta Opola. Pracodawcy składając oferty pracy poszukują osób młodych, dyspozycyjnych, posiadających już doświadczenie w zawodzie. Dlatego też ta grupa bezrobotnych najszybciej podejmuje zatrudnienie. Osobom starszym trudno jest znaleźć oferty pracy na obecnym rynku. Niepokojący jest również fakt, iż w przypadku przedłożenia bezrobotnym ofert zatrudnienia, często przedstawiają oni zaświadczenia lekarskie informujące o przeciwwskazaniach do podejmowania danego typu pracy.

Znaczącą większość stanowią zawody, na które popyt jest znacznie większy niż podaż. Szczególnie może niepokoić wysoka liczba zawodów, na które w ogóle nie zgłoszono zapotrzebowania – w zawodach tych szansa uzyskania ofert pracy jest zerowa.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż trudności pracodawców w poszukiwaniu pracowników w branży budowlanej czy handlowej, nie są specyfiką tutejszego rynku pracy, lecz mają odzwierciedlenie w innych rejonach kraju. Emigracja zarobkowa dotyczy nie tylko mieszkańców Opolszczyzny, lecz terenu całego kraju. Efektem takiego stanu rzeczy jest zatrudnianie na lokalnym rynku pracy cudzoziemców, szczególnie w zawodach takich jak m.in. ślusarz, spawacz czy innych zawodach branży budowlanej.

5. WNIOSKI

Przedstawiony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, stworzony w oparciu o oferty zatrudnienia zgłaszane do PUP, nie daje pełnego obrazu rynku pracy. Do tutejszego urzędu pracy nie są zgłaszane wszystkie informacje o wolnych miejscach pracy. Osoby poszukujące pracy korzystają również z prywatnych agencji zatrudnienia; często też samodzielnie poszukują ofert zatrudnienia u pracodawców, również za pośrednictwem sieci Internet. Sprowadza się to stwierdzenia, iż znalezienie zatrudnienia za pośrednictwem urzędu pracy jest jedynie jedną z wielu możliwości jakie mają osoby poszukujące pracy.

Pełen monitoring będzie mógł powstać dopiero po uwzględnieniu ofert zatrudnienia umieszczanych w prasie, gdyż doświadczenie urzędu pracy wskazuje, że do urzędu trafiają głównie oferty trudne do zrealizowania, nisko opłacane, o dużej rotacji kadry pracowniczej oraz takie, gdzie pracodawcy chcą uzyskać korzyści finansowe wynikające z zatrudnienia osób bezrobotnych.

Zawodami deficytowymi często są zawody, w których zgłoszono niewiele ofert pracy (dla zawodów gdzie wskaźnik uzyskał wartość maksymalną bardzo często były to jedna, dwie lub trzy oferty zgłoszone w całym półroczu) albo też wymagające posiadania kwalifikacji, których nie uzyska się tylko za sprawą ukończenia odpowiedniego kursu czy szkolenia.

Występowanie zawodów deficytowych jest spowodowane wieloma czynnikami, m.in. niskimi zarobkami proponowanymi osobom z wysokimi kwalifikacjami, brakiem chęci podnoszenia kwalifikacji, istnieniem „szarej strefy” bądź też migracją za granicę lub w inne rejony kraju w celu poszukiwania intratnego zatrudnienia.

Wszystko to składa się na sytuację gdzie rozwiązanie problemu zawodów deficytowych jest trudne, gdyż coraz częściej problemem jest znalezienie osoby z konkretnymi kwalifikacjami zawodowymi. Nie przekreśla to jednak sensu prowadzenia stałego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Stały monitoring pozwoli na uchwycenie tendencji na rynku pracy, jeżeli chodzi o zapotrzebowanie na konkretne zawody. Konieczne jednak wydaje się prowadzenie takiego monitoringu na zasadzie analizy wielowymiarowej z uwzględnieniem sytuacji popytowo – podażowej.